14. SUUR-SAIMAAN YMPÄRIAJO
1. – 2.7.2006

ETELÄ-KARJALAN VANHAT AJONEUVOT RY.
MIKKELIN MOBILISTIT RY.

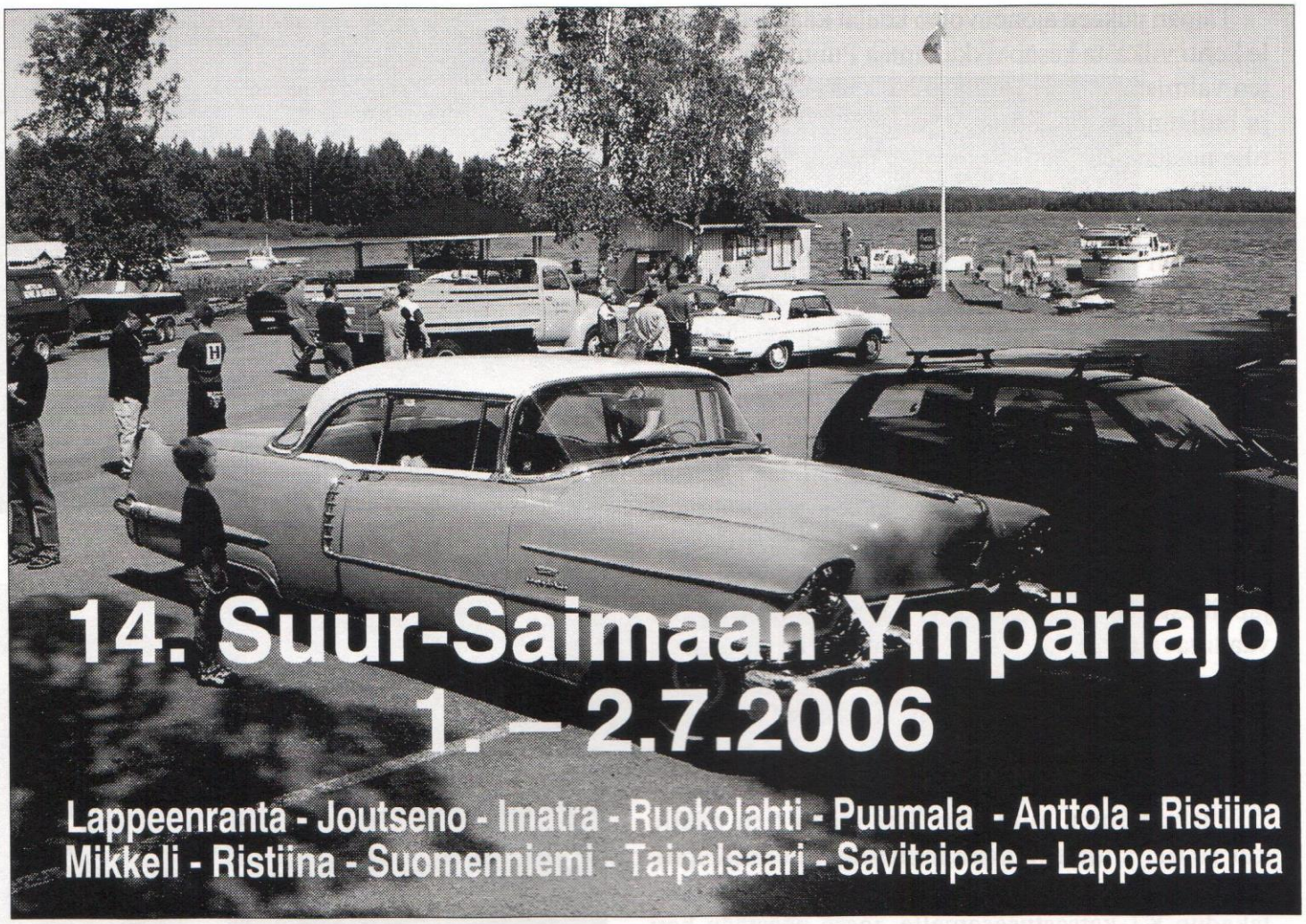

Arvoisat kilpailijat ja hyvä yleisö!

Sydämellisesti tervetuloa tähän nyt 14. kerran järjestettävään Suur-Saimaan Ympäriajo -tapahtumaan.

Olemme hyvin iloisia siitä, että Te kaikki olette jälleen saapuneet vieraaksemme kilpailemaan ja näyttävää toimintaa seuraamaan. Talkooväkemme on yrittänyt tehdä parhaansa tämän perinteiseksi tulleen ajon järjestelyissä. Sininen Saimaa ympäristöineen omalta osaltaan varmasti luo tänäkin vuonna kauniit ja ainutlaatuiset puitteet tapahtuman toteuttamiselle. Myös takuuvarmaksi vuosien kuluessa tullut, vanhoille ajoneuvoille hyvin sopiva, aurinkoinen ja lämmin kesäsää on järjestäjillä ollut jälleen toivomuslistalla. Monia meistä on alkanut kiinnostaa historia ja kaikki vanhaan liittyvä. Toivommekin, että Te kilpailijat ja yleisö löydätte laajan Saimaan ympäriltä niitä hyviä muistoja ja kokemuksia, joita vain Suur-Saimaan kiertämisestä voi saada.

Tänä vuonna lähtöpaikka on Lappeenrannassa Auto-Killan uudistuneella Autotalolla. Ajoon osallistuvat ovat kiitettävästi oppineet pukeutumaan ajoneuvoon ja aikakauteen sopivalla tavalla. Asu-ajoneuvokilpailijat esittävät tuomareille videoitavan, noin minuutin kestävän näytelmän matkan tarkoituksesta. Kilpailu alkaa klo 9.00 ja sekä aloittelijoille että ammattilaisille on omat sarjansa.

Ympäriajossa kilpailijat käyvät kymmenellä eri rastilla, joista viisi on lauantaina ja toiset viisi sunnuntaina. Näillä kysellään erilaisia asioita ja suoritetaan vaihtelevia taitotehtäviä.

Ajoneuvo numero 1 starttaa tutulle reitille aikaisempien vuosien tapaan klo 10.01. Seuraavat pääsevät liikenteeseen yhden minuutin välein. Lappeenrannasta kilpailijat ajavat tyyliin sopivia pikkuteitä pitkin Joutsenon kirkonmäelle ja sieltä Karjalan Porttiin, Etelä-Karjalan Automuseolle, ensimmäiselle rastipaikalle.

Visaisten tehtäväsuoritusten jälkeen siirrytään ajoneuvohuollon moniosaajan Vianorin vieraaksi seuraavalle rastille. Sieltä eitti suuntautuu historian havinaa kuunnellen tyylikkään Valtionhotellin ohi ja vanhan Imatrankosken yli luonnonläheiselle paikkakunnalle Ruokolahdelle torin Eukonaukiolle, kolmannelle rastipaikalle. Kun vauhtiin on päästy, joskus niin huvittavat kysymykset selvitetään lähes hymyillen.

Tämän jälkeen ajoneuvojen keulat käännetään tielle kohti vilkasta kesäpaikkakuntaa Puumalaa marttojen valmistamalle herkulliselle lounaalle. Kylläisinä ja huilanneina on sitten hyvä lähteä läheiselle rastille uusien suoritusten pariin. Tämän jälkeen käynnistetään ajoneuvot ja suunnistetaan maisemia ihaillen kohti kaunista Anttolan satamaa, jossa on päivän viimeinen mahdollisuus kartuttaa pistesaldoa. Uupuneina, mutta toivottavasti tyytyväisinä jatketaan moottorit kehräten Ollinmäen viinitilan kautta kohti Heimarin taukopaikkaa illanvietto ja lyhyt lepohetki mielessä.

Hyvin nukuttujen ja ansaittujen yöunien jälkeen on mukava nousta kauniiseen kesäaamuun. Edessä on ajoneuvojen herättely ja tarkistus- sekä huoltotoimenpiteet. Sunnuntaina lähtöpaikkana on Auto-Killan Autotalo Mikkelissä. Siirtymätaipaleella majapaikasta voidaan testata vielä, että kaikki toimii vaadittavalla tavalla. Tässä vaiheessa viimeistään on hyvä tehdä toimintasuunnitelmat toisen päivän monimuotoisten rastitehtävien menestyksellistä ratkaisemista varten. Jokainen pistehän voi lopputuloksissa nousta arvoon arvaamattomaan.

Ensimmäinen ajoneuvo lähetetään tien päälle klo 10.01 ja toiset jälleen minuutin välein. Kilpailijat suuntaavat kivenheiton päässä olevalle Hietakadun K1-katsastusasemalle, jossa päästään heti aamutuimaan itse asiaan päivän ensimmäisellä rastilla. Sisuuntuneena tehdyn nappisuorituksen jälkeen jatketaan kaunista Porrassalmen museotietä pitkin kakkosrastille Ristiinan Brahetalon pihaan. Kun Ristiinan pisteet on ynnätty, ei muuta kuin baanalle kohti Suomenniemen Puomatkaa, kolmatta tehtävää ja herkullista lounaspöytää.

Tiukassa kilpailussa aina niin tärkeitä rastipisteitä voi vielä tavoitella Savitaipaleella sekä Taipalsaarella, mistä onkin enää vain pieni siirtyminen Lappeenrantaan. Perillä maalissa linnoituksen Katariinantorilla kaikki ovat varmasti helpottuneita. Takana on kaksi päivää ja noin 300 kilpailuajokilometriä.

Lopputuloksia odotellessa voidaan jakaa kokemuksia muiden kilpailijoiden kanssa sekä vastata yleisöltä tuleviin lukuisiin kysymyksiin. Monella on palkintojenjaon jälkeen edessä vielä kohtuullisen pitkä kotimatka. Toivottavasti kaikki on mennyt hyvin ja kotiin vietäväksi saadaan mukavia muistoja.

Haluamme esittää parhaimmat kiitokset rehdistä kilpailemisesta osallistujille ja ajon seuraamisesta yleisölle. Tapaamisiin 15. Suur-Saimaan Ympäriajossa vuonna 2007!

Mikkelin Mobilistit ry.
Etelä-Karjalan Vanhat Ajoneuvot ry.

Tunnelmia Anttolan satamasta.

Kuvat: Juha Ruuth

Etelä-Karjalan VanhatAjoneuvot ry.

KIITÄMME SYDÄMELLISESTI ARVOISIA KÄSIOHJELMAILMOITTAJIAMME JA KAIKKIA, NIITÄ JOTKA OVAT TUKENEET MEITÄ 14. SUUR-SAIMAAN YMPÄRIAJON JÄRJESTELYISSÄ.

ETELÄ-KARJALAN VANHAT AJONEUVOT RY.
MIKKELIN MOBILISTIT RY.

MIKKELIN MOBILISTIT RY.

Paavo Vainikan MITTAVAT MOBIILIT

Paavo Vainikka ajossa ensimmäisellä Volvolla vm. 1941.

Haastattelu 6.5.2006
Markku Klemola
Tenho Simola
Kuvat: Paavo Vainikka

Tämän vuoden esittelyssä on raskaankaluston yrittäjä-mobilisti Paavo Vainikka. Hän on syntynyt vuonna 1935 Savitaipaleella, ja myös pysynyt uskollisena kotiseudulleen läpi yrittäjäuransa. Sanotaan, että "joka härjillä ajaa se härjistä puhuu", mutta Paavo Vainikka myös saa aikaan.

Tänä vuonna tulee kuluneeksi 50 vuotta Vainikan kuljetusliikkeen aloittamisesta, ja sitä juhlitaan työn merkeissä.

Nuori Paavo

Paavon isä oli sodan jälkeisinä vuosina autonkuljettajana TVH:lla Savitaipaleen piirissä. Paavo pääsi koulun jälkeen töihin Reino Laitisen korjaamolle, joka oppi-isänä antoi taitojen lisäksi tilanteen mukaan moitteita tai kiitosta, mutta aina kannustavalla tavalla.

Lisäoppia Paavo lähti kuitenkin hakemaan Helsingistä AEL:n korjaamokurssilta. Ammattitaitoa saatiin lisää vanhemmilta asentajilta ja kirjatietona käytettiin 3-osaista Bergvikin oppikirjaa. Nuori mies palasi kuitenkin Savitaipaleelle, ja sai takaisin entisen työpaikkansa.

Varusmiespalveluun hän pääsi autokomppaniaan Kouvolaan, jota hän vieläkin kiittelee hyväksi kouluksi. Kuorma-autokalustona oli silloin 50-luvun alkupuolella Fordin bensamalleja sekä ainakin Thameseja Perkinsin dieselillä.

Paavo työssä

Merkittävä muutos tapahtui v. 1955, kun isä osti TVH:n huutokaupasta vuoden 1941 mallisen bensa-Volvon, vaikka jatkoi itse ajoja TVH:lla. Paavon pääsi armeijasta v.1956 ja ryhtyi ajamaan tällä omalla autolla kaikenlaisia ajoja. "Päivät ajettiin ja tarvittaessa illalla huollettiin. Kun itse huolsi ja korjasi, säästyi aikaa ja rahaa". Ajot olivat suurelta osalta TVH:n kunnossapitoa; 50-luvun sorateitä aurattiin, soritettiin, lanattiin ja savettiin aina kelien mukaan. Välillä ajettiin sitten puuta ja kappaletavaroita tai jopa henkilökuljetusta puupenkit lavalla.

Bensa-Volvo -41 jäi ajosta pois kotipihaan v. 1959, kun tilalle hankittiin kymmenen vuotta nuorempi Volvo, etukammiodiesel, ns. "hehkuvolvo". Sillä oltiin sitten edelleen TVH:n ajoissa, mukana mm. Taavetti-Savitaipaletien rakentamisessa.

Tietöiden jälkeen Vainikat suurensivat kalustoaan ja ryhtyivät ajamaan puutavaraa Enso-Gutzeitille Imatralle. Virkavalta teki silloinkin tien päällä kuormien tarkistuksia. Kerran sattui sitten olemaan Joutsenossa ratsia liukkaalla talvikelillä. Paavo sai autonsa pysähtymään jonkin matkan päähän ja polisit olivat aloittamassa mittaustaan, kun taempaa kuului hirveä rysäys. Seuraava pysäytettävä oli ajanut poliisiauton perään, ja niinpä sai mittaukset jäädä toiseen kertaan.

V.1967 hankittiin ensimmäinen säiliöauto Kesoilin sopimuskuljetuksiin. Kuormat haettiin silloin sekä Por-

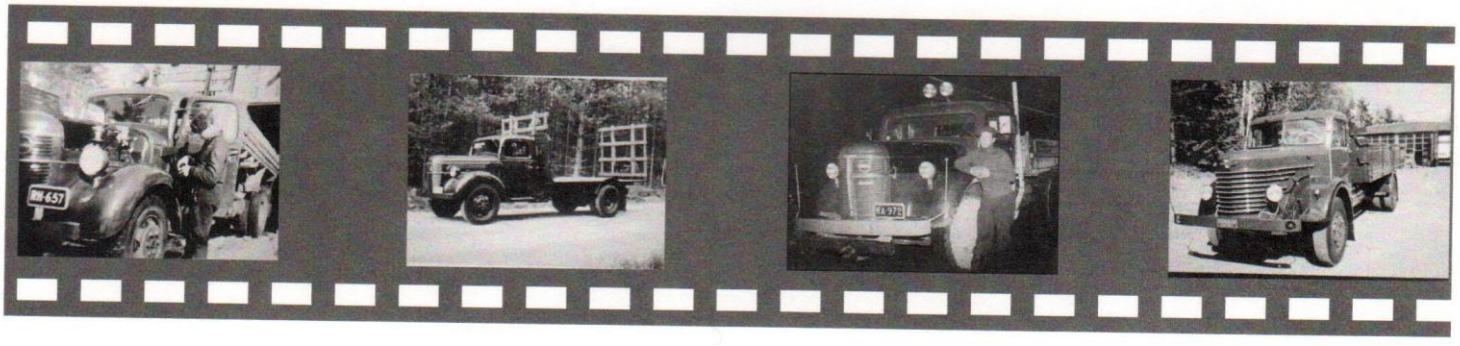

voosta että Haminasta ja ajettiin koko itäiseen Suomeen sekäkauppiaille että omakotilämmittäjille. Nyttemmin Vainikan perheyrityksen säiliöautot kuljettavat pääasiassa kemikaaleja, ja huoltovastuu on jo siirtynyt seuraavalle polvelle, Antti Vainikalle.

Mobilisti Paavo

Perheen ensimmäinen bensa-Volvo vuodelta 1941 alkoi 80-luvun alussa kiinnostaa kunnostusmielessä, ja niinpä Paavo purki autosta kaiken osiksi. Moottori kunnostettiin, koppi purettiin ja mallipuuseppä teki Kangasalla uuden kehikon pellitykselle. Runko korjattiin ja hiekkapuhallettiin, jarrut ja sähkölaitteet uusittiin, ja lopuksi lava ja maalaukset. Tunteja ei tullut lasketuksi, mutta v.1986 auto saatiin valmiiksi ja esille Volvon 60-vuotisnäyttelyyn. Tämän jälkeen vihreä Volvo onkin ollut esillä erilaisissa tapahtumissa, esim. Mobiliassa propsikuorma päällä. Suuri tapaus oli v.1990 "Petsamon Keikka" -ajo (Jäämeren tien muistoajo), jolloin kuitenkin ensin mentiin junassa Rovaniemelle ja sieltä saattueena kohti entistä Petsamoa.

Toiminta vanhojen kuorma-autojen parissa tuntui kodikkaalta ja v. 1987 perustetiin Veteraani-Kuorma-autojen Seura ry eli Vetku, johon Paavo Vainikkakin liittyi. Vetku on valtakunnallinen seura ja se järjestää raskaan kaluston tapahtumia pari kertaa vuodessa eri puolella Suomea.

Etelä-Karjalan Vanhojen Ajoneuvojen perustamisessa 1990 Paavo Vainikka oli myös mukana. Mikkelin Mobilistien kanssa saatiin jo v.1993 järjestettyä ensimmäiset Suur-Saimaan Ympäriajot. Ajojen ensimmäisellä vuosikymmenellä osallistujat saivatkin ratkoa erilaisia rastitehtäviä 6-tien varressa olevalla Paavo ja Aira Vainikan kotipihalla ja kuorma-autovarikolla. Paikan henkeen kuului silloin myös rouvasväen järjestämät juomatarjoilut.

Jos oli perheen ensimmäinen Volvo mieleinen, niin nuoruusvuosien haavekuva oli –Vanaja! Oikeanlainen auto löytyi Juvan meijeriltä, 1957-mallinen Vanaja VAK-4800 lava-auto. Kunnostus piti aloittaa uuden moottorin etsimisellä, ja sellainen löytyikin ja kunnostettiin. Jälleen käytiin läpi kaikki vaiheet ja vihdoin 18.05.1994 auto museotarkastettiin E-KVA:n ensimmäisenä omana museotarkastuksena.

Suomen Gulf oli tuonut aikanaan maahan viiden auton sarjan Volvo säiliöautoja vm.1938. Kangasalla oli aloitettu sarjan ensimmäisen auton entisöintiä. Volvo oli ollut viimeksi Pälkäneen palolaitoksella vesiautona, joten sen alkuperäistä rakennetta ei oltu täysin muutettu. Paavo osti auton, purki sen osiksi, ja jatkoi rungon oikaisulla. Moottorin korjaus tehtiin putkittamalla ja saatiin säilymään muuten alkuperäisenä. Korityöt tehtiin taas perusteellisesti ja lopuksi auto maalautettiin alkuperäisiin Gulfin väreihin. Tällainen auto liittyy Paavon omiin muistikuviin sotavuosista, jolloin Gulfin Lappeenrannan varikolla oli samanlainen, ja sillä ajoivat muistikuvan mukaan ainakin Akkanen ja Hietikko -nimiset miehet. Ja Gulfin peltinen huolto-asemakyltti on myös nykyisen korjaamopihan nurkkauksessa historiaa kertomassa.

Paavo oli tapaamislauantaina projektihallissa. Siellä on nyt jo kokoamisvaiheessa Kymin Uittoyhdistyksellä kelupaattien kuljetusautona ollut Vanaja vm1962. Vaajakoskelta löytynyt auto on telirunkoinen, jossa kippilavan lisäksi on vetopöytä ja keulavinssi. Käytöstä otettuna auton moottori kaipasi vain perusteellisen huollon, mutta vaihteisto on korjattu ja korin puuosat tehty uudestaan samoin kuin lokasuojat yms. Vinssin vaihde odottaa vielä paria hammaspyörää.

Seuraavana entistettäväksi Paavolla on jo hankittuna haasteellisempi kohde; v.1951 ns. "hehkuvolvo", jollaisesta oli jo puhe tuolla työhistorian puolella. Hanke on edennyt niin, että kesällä 2005 on Ruotsista ostettu alusta ja kone, ja peltiosia on jo saatu muualta.

Kuorma-automieskin ajaa myös "henkilöajoja" ja sellaiseen käyttöön Paavo Vainikka osti Markus Järveltä, Hyvinkäältä v. 1948 Fordin. "Malli on viimeinen, jossa käytettiin poikittaisjousitusta" mainitsee hän autonsa erityispiirteeksi. Auto oli aikaisemmin maalattu beigeksi, mutta Paavo maalautti sen osina alkuperäiseksi mustaksi ja museorekisteröi, mutta auton remontoitu kone kaipaa kuulemma vielä hienosäätöä.

Korjaamomiehellä on aina mielessään vielä tulevien ajokilometrien varmistaminen ja niistä nauttiminen; oli alla uusi tai vanhempi kalusto.

Kuvat alhaalla:

1. Paavo Vainikka ajossa ensimmäisellä Volvolla vm. 1941.

2. Ensimmäinen Volvo entisöitynä näyttelykunnossa.

3. Hehku-diesel-Volvo vm. 1951. Ylävalot jo silloin auravarustuksen vuoksi.

4. Näyttelykuntoinen Vanaja vm. 1957 kotipihassa.

5. Gulfin Volvo vm. 1938 on kaunis harvinaisuus kovilta vuosilta.

6. 2. Suur-Saimaan Ympäriajon rasti v. 1994.

7. Vanaja -72

8. 2-ovinen Ford vm. 1948 sunnuntaiajeluihin.

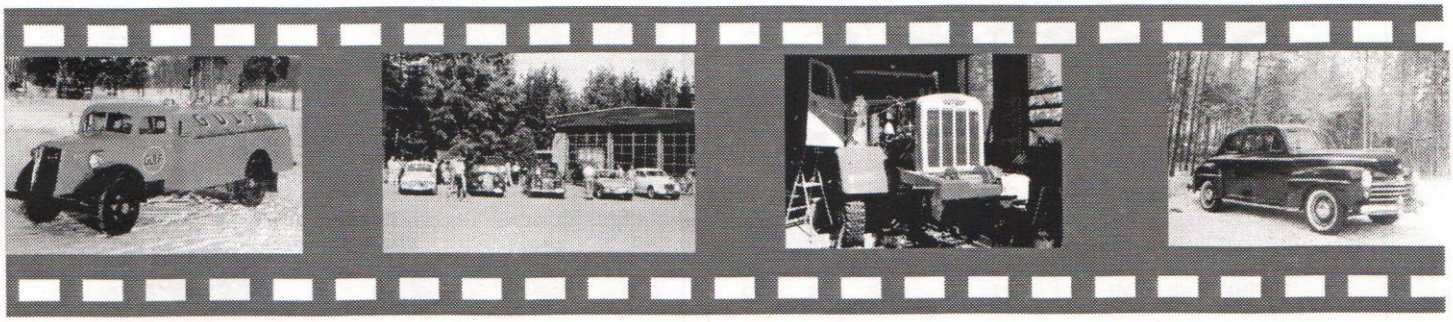

Suur – Saimaan Ympäriajo 2006